ARREST VAN HET HOF
VAN 8 DECEMBER 1970 [1]

Kommanditgesellschaft in Firma Otto Witt tegen Hauptzollamt Lüneburg (verzoek om een prejudiciële beslissing, ingediend door het Finanzgericht Hamburg)

Zaak 28-70

Samenvatting

1. *Prejudiciële vragen — De competentie van het Hof — Begrenzing (EEG-Verdrag, art. 177)*
2. *Gemeenschappelijk Douanetarief — De aanduiding „pluimvee" — Toepassingsgebied (Verordening van de Raad nr. 22, art. 1)*

1. In het kader van zijn bevoegdheden ex artikel 177 is het Hof niet bevoegd het Verdrag op een bepaald geval toe te passen.

   Het dient er zich toe te beperken, met inachtneming van de door de nationale rechter verstrekte gegevens uit diens vraagstelling slechts die elementen te lichten welke voor een interpretatie naar gemeenschapsrecht in aanmerking komen.

2. De aanduiding „pluimvee" in de posten 01.05 en 02.02 van het gemeenschappelijk douanetarief is van toepassing op gevogelte dat, in het bijzonder met het oog op de produktie van consumptiegoederen, voor bedrijfs- of slachtdoeleinden werd gefokt.

In de zaak 28-70

betreffende een door het Finanzgericht te Hamburg overeenkomstig artikel 177 van het EEG-Verdrag tot het Hof gericht verzoek ter verkrijging van een prejudiciële beslissing over de interpretatie van verordening nr. 22 van de Raad EEG van 4 april 1962 (Publikatieblad 1962, nr. 30) in het voor eerstgenoemde rechter aanhangige geding

KOMMANDITGESELLSCHAFT IN FIRMA OTTO WITT, Stelle über Winsen/Luhe,

1 — Procestaal : Duits.

tegen

HAUPTZOLLAMT LÜNEBURG,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt : R. Lecourt, President, A. M. Donner en A. Trabucchi, Kamerpresidenten, R. Monaco (rapporteur), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore en H. Kutscher, Rechters,

Advocaat-Generaal : K. Roemer
Griffier : A. Van Houtte

het volgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Overzicht van de feiten en procesverloop

Overwegende dat de feiten en het procesverloop als volgt kunnen worden samengevat :

1. De Kommanditgesellschaft in Firma Otto Witt heeft in mei en augustus 1964 uit de Verenigde Staten pakketten bevroren „Rock Cornish Game Hens" (hierna te noemen RCGH) ingevoerd.
De Duitse douaneautoriteiten hadden op dit pluimvee aanvankelijk de post 02.04-B 50 van het douanetarief toegepast, doch nadat de „Oberfinanzdirektionen" van Hannover en Hamburg respectievelijk op 5 en 9 oktober 1964 „verbindende inlichtingen met betrekking tot de tarieven" hadden doen uitgaan, waarin werd geconcludeerd dat de RCGH onder de post 02.02 (A)-I-C van het heffingstarief vallen, heeft het Hauptzollamt te Lüneburg (hierna te noemen het HZA) op 6 mei 1965 de firma Otto Witt twee rectificerende beschikkingen gezonden waarbij op bedoelde produkten de tariefpost 02.02-(A)-I-b werd toegepast.
Op 19 mei 1965 diende de firma Witt bij het HZA tegen deze twee aanslagen een bezwaarschrift in, waarop bij beschikking van 22 juni 1965 afwijzend werd beslist.
Het is deze tariefindeling welke het voorwerp van geschil is in het geding voor het Finanzgericht te Hamburg. Deze rechter, van oordeel dat de inning van de heffing op pluimvee werd voorzien in de verordening nr. 22 van de Raad EEG van 4 april 1962, en dat ten tijde van de litigieuze invoer door de bevoegde autoriteiten ter zake nog geen interpretatieregels waren gegeven, besloot bij beschikking van 6 mei 1970 het geding te schorsen en overeenkomstig artikel 177, lid 1 en lid 2, van het EEG-Verdrag aan het Hof van Justitie de volgende vraag voor te leggen :

„Gaat het bij „Rock Cornish Game Hens" om pluimvee in de zin van artikel 1 van verordening nr. 22 van

de Raad van de Europese Economische Gemeenschap van 4 april 1962, houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee?"

2. De verwijzingsbeschikking kwam op 21 juni 1970 ter griffie van het Hof binnen.

De Kommanditgesellschaft in Firma Otto Witt en de Commissie der Europese Gemeenschappen hebben overeenkomstig artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie, gevoegd bij het EEG-Verdrag, schriftelijke opmerkingen ingezonden.

Op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besliste het Hof dat geen voorafgaande maatregelen van instructie nodig waren.

De Kommanditgesellschaft in Firma Otto Witt en de Commissie der Europese Gemeenschappen werden ter zitting van 28 oktober 1970 in hun mondelinge toelichting gehoord.

De Advocaat-Generaal heeft op 11 november 1970 conclusie genomen.

II — De overeenkomstig artikel 20 van het Statuut ingezonden schriftelijke opmerkingen

Overwegende dat de overeenkomstig artikel 20 van het Statuut van het Hof ingezonden schriftelijke opmerkingen als volgt kunnen worden samengevat :

A — De opmerkingen van de Kommanditgesellschaft in Firma Otto Witt

De *firma Witt* meent dat de RCGH niet in dezelfde categorie mogen worden ondergebracht als de gewone hoenders, doch dat zij vallen onder de tariefpost voor wild gevogelte, hetwelk in omheinde ruimten wordt gefokt. Hieraan voegt zij toe dat tussen partijen (in het hoofdgeding) niet werd betwist :

— dat de ingevoerde RCGH naar uiterlijk, smaak en prijs van het typische pluimvee verschillen;
— dat deze produkten in Duitsland als wild gevogelte zijn doorverkocht;
— dat de Oberfinanzdirektion te Düsseldorf jaren voor het onderhavige geding een „verbindliche Tarifauskunft" deed uitgaan waaruit blijkt dat op de RCGH het voor wild gevogelte geldende tarief moet worden toegepast;
— dat het HZA de importeur op diens verzoek heeft medegedeeld dat de RCGH als wild gevogelte moesten worden ingeklaard en dat zulks gedurende een jaar is geschied;
— dat, gelijk uit zijn repliek van 4 december 1969 voor het Finanzgericht te Hamburg blijkt, het HZA zelf heeft geoordeeld dat het in het geval der RCGH om substitutieprodukten voor wild gaat. Volgens de toelichting op het Duitse douanetarief worden bedoelde produkten niet onder enige tariefpost opgevoerd, doch dient daarop hetzelfde tarief te worden toegepast als geldt voor de waren waarop zij het meest gelijken.

Ter ondersteuning van haar stelling legt de Kommanditgesellschaft Otto Witt bij haar memorie gegevens en deskundigenberichten over. Voor verdere bijzonderheden en beschouwingen verwijst zij naar de beweringen en bewijsaanbiedingen in haar conclusies van 16 september en 13 november 1969 alsmede in de memorie van 26 januari 1970, waarbij zij geheel persisteert. Fotocopieën van deze memories werden als bijlagen overgelegd.

B — De opmerkingen van de Commissie

De *Commissie* geeft allereerst de regels weer welke voor de toepassing van de nomenclatuur van het gemeenschappelijk douanetarief gelden en tracht aan de hand daarvan de strekking der gestelde vraag nader te bepalen.

Zij stelt dat de tariefposten 01.05 en 02.02 van het gemeenschappelijk doua-

netarief inzake pluimvee waarvan in artikel 1 van verordening nr. 22 sprake is, zowel op levend als dood pluimvee zien : met andere woorden, de term „pluimvee" van de post 02.02 zou dezelfde draagwijdte hebben als die van de post 01.05.

Uit deze interpretatie die nog steun vindt zowel in de Franse en Engelse tekst van het tarief als in de „toelichtingen op de nomenclatuur van Brussel" zou dan volgen dat de vraag of de RCGH al of niet tot het „dood pluimvee" van post 02.02 behoren op haar beurt uitsluitend afhangt van de vraag of deze produkten, indien het levend gevogelte betreft, tot het levend pluimvee van post 01.05 mogen worden gerekend.

De Duitse versie van post 01.05 beperkt de term „pluimvee" tot een klein aantal soorten : „hanen, kippen, eenden, ganzen, kalkoenen en parelhoenders".

Deze opsomming, die geenszins van zuiver enuntiatieve aard is, sluit derhalve de toepassing van de post 01.05 (en bijgevolg, voor wat dood pluimvee betreft, eveneens de post 02.02) op iedere andere soort pluimvee uit. De Franse tekst van het gemeenschappelijk douanetarief, de „Toelichtingen op het douanetarief voor de Europese Gemeenschappen" de „Toelichtingen op de nomenclatuur van Brussel" en de Engelse tekst van de nomenclatuur van Brussel zouden deze conclusie bevestigen.

De in het onderhavige geding gestelde vraag is derhalve uitsluitend de volgende : a) of de RCGH al dan niet als „pluimvee" moeten worden beschouwd, dat b), behoort tot één der onder nummer 01.05 opgesomde soorten. In dit verband merkt de Commissie het volgende op :

a) *Ten aanzien van het eerste punt*, dat met de uitdrukking *pluimvee* „al die soorten van gevogelte worden aangeduid welke de mens voor huishoudelijke doeleinden tam heeft gemaakt, doch in het bijzonder die welke traditioneel in het kader van een landbouwbedrijf worden gefokt en een deel van de landbouwproduktie vormen. Tot dit tamme gevogelte behoren met name die soorten en rassen die hun ontstaan niet aan natuurlijke evolutie danken, doch aan een selectief proces waarmede men bijzondere economische eigenschappen van bepaalde soorten of rassen door kruising wilde combineren of verbeteren".

Aan deze voorwaarde van domesticatie is in het geval der RCGH zonder enige twijfel voldaan.

b) *Wat het tweede punt betreft*, zou uit een vergelijking van het woord „Huhn" (haan, kip en kuiken) met de term „pluimvee" volgen dat van alle bestaande soorten hanen, kippen en kuikens slechts die worden bedoeld welke gewoonlijk als „hofhoenders" worden beschouwd. Met deze uitdrukking duidt men in het algemeen de hoenders aan welke gewoonlijk voor landbouwdoeleinden worden gehouden en juist wegens hun mogelijke economische betekenis zou er aanleiding bestaan ze onder een bijzondere post van het heffingstarief te brengen ten einde de binnenlandse produktie door middel van speciale rechten te beschermen.

Naar hun zoölogische aard zou het bij de landbouwrassen om kippen en hanen gaan van het genus „Gallus", en met name het genus „Gallus gallus" en hun afstammelingen. Deze soort kan naar haar dierkundige kenmerken worden bepaald en onderscheidt zich van andere hoendersoorten. Voor een beperking tot bepaalde rassen binnen deze soort zouden evenwel geen criteria bestaan.

De Commissie werpt dan de vraag op of de RCGH die uit een kruising van ongetwijfeld tot het pluimvee behorende hoenderachtigen van het ras Cornish met hoenderachtigen van andere rassen zijn ontstaan, tot bovengenoemde soort moeten worden gerekend en verklaart van oordeel te zijn dat

voor de oplossing van dit vraagstuk een nader onderzoek van dierkundige kenmerken, eigenschappen en bijzonderheden van dit gevogelte nodig is. De omstandigheid dat er een kruising met andere hoendersoorten plaatsvond sluit zodanige indeling niet a priori uit. Het geschilpunt wordt aldus in wezen teruggebracht tot de vraag welke de belangrijkste kenmerken van de RCGH zijn op grond waarvan de tariefindeling dan moet worden bepaald.

In het onderhavige geval meent de Commissie dat de RCGH zonder twijfel tot de hofhoenders behoren. Dit oordeel doet zij met name steunen op twee brieven, respectievelijk van de „Consumer and Marketing Service" en „Agricultural Service" van het landbouwministerie der Verenigde Staten, van 21 maart 1964 en 16 april 1964, alsmede op een deskundigenbericht, welke stukken mede zijn overgelegd.

Bovendien zouden, naar het oordeel van de Commissie, de vraag of de RCGH inderdaad aan bovengenoemde voorwaarden beantwoorden, hun zoölogische indeling en de beoordeling van hun specifieke kenmerken niet het voorwerp kunnen vormen van een interpretatie naar gemeenschapsrecht, doch uitsluitend feitelijke punten zijn waarvan het Finanzgericht bevoegd is kennis te nemen.

De Commissie onderzoekt vervolgens de betekenis van enkele feitelijke elementen en merkt daartoe op :

— dat de mogelijkheid dat de RCGH tot de hofhoenders behoren niet mag worden uitgesloten alleen omdat zij, eenmaal geslacht, als „wild" in de handel worden gebracht. De benaming „RCGH" herinnert weliswaar aan het begrip veerwild, maar het kan geen objectief criterium voor de indeling zijn. Daar de prijs van het veerwild hoger kan zijn, zal de keus van de benaming door het handelsbelang van de fokkers en handelaars worden beïnvloed;

— voor zover het op de soortbepaling van het levende dier aankomt zijn voorts de bijzondere, door commerciële overwegingen bepaalde eigenschappen der geslachte dieren geen geschikte beoordelingscriteria (dit geldt in het bijzonder voor de normale handelsprijs van geslachte RCGH, voor de smaak en het uiterlijk van het vlees alsmede voor hun geschiktheid te worden gekookt of gebraden);

— de dierkundige klassificatie dezer dieren hangt evenmin van de vraag af of zij bij de jacht worden verkregen;

— voorts zou men, gezien de systematiek van de nomenclatuur van het douanetarief, over de indeling van de RCGH geen beslissing kunnen geven op grond van een directe vergelijking tussen de termen „pluimvee" en „wild". Deze laatste term komt inderdaad voor in een subpost (B) van nr. 02.04 waar ook andere vleessoorten worden genoemd, terwijl de eerste term al hetgeen onder de posten 01.05 en 02.02 valt omvat. Maar voor de tariefindeling mag een tariefpost niet rechtstreeks met de subpost van een andere post worden vergeleken. Alleen tariefposten mogen rechtstreeks met elkander worden vergeleken en slechts voor zover bepaalde waren onder een bepaalde post moeten worden gebracht kan men vervolgens de subpost vaststellen.

Op grond van deze argumenten concludeert de Commissie als volgt :

1. De „dode" „Rock Cornish Game Hens" moeten onder de post 02.02 van het gemeenschappelijk douanetarief worden gebracht indien zij, „levend", tot de post 01.05 behoren.
2. Onder „pluimvee" in de zin van de post 01.05 en artikel 1 van verordening no. 22 worden de daar opgesomde tamme soorten verstaan.
3. Kruisingen van dit pluimvee met andere soorten hanen en kippen zijn „hofhoenders" wanneer daarin de kenmerken van deze laatste overheersen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het Finanzgericht te Hamburg bij beschikking van 6 mei 1970 overeenkomstig artikel 177 van het Verdrag tot oprichting der Europese Economische Gemeenschap de vraag heeft voorgelegd of het voor fokkerij bestemde gevogelte genaamd „Rock Cornish Game Hens" moet worden beschouwd als pluimvee in de zin van artikel 1 van verordening nr. 22 van de Raad der EEG van 4 april 1962 houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector slachtpluimvee;

2 Overwegende dat het Hof, in het kader van zijn bevoegdheden ex artikel 177 van het EEG-Verdrag, uitspraak kan doen over de uitlegging van het Verdrag en de door de instellingen verrichte handelingen, maar het Verdrag niet op een bepaald geval kan toepassen;

dat het zich ertoe dient te beperken uit de vraagstelling van het Finanzgericht te Hamburg, en met inachtneming van de gegevens waarvan uit de verwijzingsbeschikking van deze rechterlijke instantie blijkt, slechts die elementen te lichten, ten aanzien waarvan een interpretatie van het Verdrag en van verordening nr. 22 in aanmerking komt;

dat mitsdien deze rechter moet worden geacht te hebben gevraagd, welke criteria gelden voor de indeling van de categorie „pluimvee" in de zin van artikel 1 van verordening nr. 22;

3 Overwegende dat artikel 1 van genoemde verordening betrekking heeft op de posten 01.05 en 02.02 van het gemeenschappelijk douanetarief [1];

dat deze posten zien respectievelijk op „levend pluimvee" en „dood pluimvee, alsmede de daarvan afkomstige eetbare slachtafvallen (met uitzondering van levers), vers, gekoeld of bevroren";

dat de post 02.02 weliswaar niet de aanduidingen bevat van de post 01.05, doch beide ongetwijfeld geacht moeten worden hetzelfde gevogelte — hetzij levend, hetzij dood — te betreffen;

dat deze opvatting bevestiging vindt in de door de Internationale Douaneraad opgestelde „Toelichtingen op de Nomenclatuur van Brussel" betreffende post 02.02, waarin duidelijk wordt gezegd dat het onder die post vermelde gevogelte dat is waarop de post 01.05 betrekking heeft;

1 — De Duitse tekst van de post 01.05 bevat achter „Hausgeflügel" nog : (Hühner, Enten, Gänse, Truthühner und Perlhühner). Deze toevoeging ontbreekt in het opschrift van de Nederlandse versie.

dat bij de behandeling van de vraag derhalve slechts acht behoeft te worden geslagen op post 01.05;

4 Overwegende dat in deze post een aantal soorten wordt opgesomd : hanen en kippen, alsmede kuikens daarvan, eenden, ganzen, kalkoenen en parelhoenders;

dat het uiteindelijk gaat om de vraag of de categorie „pluimvee" welke nader wordt omschreven als „hanen en kippen, alsmede kuikens daarvan" mede een fokprodukt kan omvatten, ontstaan door kruising van een fazantachtige behorend tot het genus „Gallus gallus" met een auerhoenachtige;

5 dat onder de aanduiding „levend pluimvee" slechts kunnen vallen de in landbouw- of industriebedrijven voor bedrijfs- of slachtdoeleinden met name ten behoeve van de produktie van consumptiegoederen gefokte soorten;

dat deze omschrijving dus geldt voor gevogelte dat niet is ontstaan door een natuurlijke evolutie of selectie, doch aan een kunstmatig fok- of selectieproces is onderworpen met het oogmerk bepaalde economisch gunstige eigenschappen van verschillende soorten te combineren of te verbeteren;

dat zelfs uit de kruising van wilde soorten ontstaan gevogelte als pluimvee moet worden beschouwd wanneer het met het oog op de slacht door kunstmatige selectie wordt verkregen en het aanbod hiervan kan worden aangepast aan een markt voor concurrerende produkten of substitutieprodukten;

6 dat overwegingen ontleend aan de smaak, de verkoopprijs of zoölogische kenmerken van het gevogelte op zichzelf voor de classificatie niet van beslissende betekenis zijn;

7 dat mitsdien de aanduiding „pluimvee" in de posten 01.05 en 02.02 van het gemeenschappelijk douanetarief, overgenomen in artikel 1 der verordening van de Raad nr. 22 van 4 april 1962 van toepassing is op gevogelte dat, in het bijzonder met het oog op de produktie van consumptiegoederen, voor bedrijfs- of slachtdoeleinden werd gefokt;

Ten aanzien van de kosten

8 Overwegende dat de kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen, die haar opmerkingen aan het Hof heeft voorgelegd, niet terugvorderbaar zijn;

9 dat de procedure ten aanzien van partijen het karakter draagt van een incident in het geding voor het Finanzgericht te Hamburg en de kostenbeslissing derhalve aan laatstgenoemd gerecht staat;

Gezien de processtukken;
Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord de mondelinge toelichting van de Kommanditgesellschaft in Firma Otto Witt en van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 177;
Gelet op verordening nr. 22 van de Raad van de Europese Economische Gemeenschap van 4 april 1962;
Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 20;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende op de door het Finanzgericht te Hamburg bij beschikking van 6 mei 1970 voorgelegde vraag, verklaart voor recht :

De aanduiding „pluimvee" in de posten 01.05 en 02.02 van het gemeenschappelijk douanetarief, overgenomen in artikel 1 der verordening van de Raad nr. 22 van 4 april 1962 is van toepassing op gevogelte dat, in het bijzonder met het oog op de produktie van consumptiegoederen, voor bedrijfs- slachtdoeleinden werd gefokt.

Aldus gewezen en uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op acht december negentienhonderdzeventig.

Lecourt Donner Trabucchi

Monaco Mertens de Wilmars Pescatore Kutscher

Luxemburg, acht december negentienhonderdzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President
R. Lecourt